

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดกิจกรรมนักเรียนถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษา ที่จะสนับสนุนให้นักเรียน ร่วมกันจัดขึ้น (กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์, 2533 : 455) การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ จะต้องอาศัยกิจกรรมหลายรูปแบบ เพราะกิจกรรมเป็นส่วนช่วยส่งเสริมความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ช่วยแก้ปัญหาการปกครอง ช่วยให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ ทำให้เด็กได้มีโอกาสทำงานและประสบความสำเร็จในงานที่ตนถนัดและสนใจ พัฒนา ความสนใจในสิ่งใหม่ๆ ตลอดจนเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย รู้จักริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จัก เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน และช่วยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่าง นักเรียนกับครู นักเรียนกับโรงเรียน ตลอดจนโรงเรียนกับชุมชนด้วย

การจัดกิจกรรมนักเรียนนั้น จะเน้นที่ตัวนักเรียนให้เข้ามามีส่วนร่วม และดำเนินการจัด การด้วยตนเอง โดยมีครู อาจารย์เป็นที่ปรึกษา Leslie W.Kindred , Rita J. Wolotkiewicz , John M. Mickelson , Leonard E. Coplein , Ernest Dyson . (1978 : 139) ได้กล่าวถึงการ จัดกิจกรรมนักเรียน มีส่วนช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. จัดหาโอกาสให้กับนักเรียนได้ค้นพบสิ่งที่ตนสนใจและพัฒนาความสนใจใหม่ๆ ของ ตนเอง
2. ให้การศึกษาเพื่อให้นักเรียนเป็นพลเมืองที่ดี ด้วยการให้ประสบการณ์และความรู้ คู่มัลลิกโดยเน้นถึงการเป็นผู้นำ การเป็นผู้ตาม การทำงานร่วมกัน และการทำงาน คนเดียว
3. พัฒนาด้านจิตความคิดทางการศึกษา และด้านคุณธรรม
4. จัดหาโอกาสในการสร้างแรงกระตุ้น อันพึงพอใจให้กับเด็กและเยาวชน
5. กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทางด้านคุณธรรม และจิตใจ
6. ส่งเสริมสุขภาพกาย และใจให้กับนักเรียน
7. จัดหาโอกาสให้นักเรียน ได้พัฒนาและปรับบทบาททางสังคมของตนเอง
8. ให้นักเรียนได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับโรงเรียนมากขึ้น
9. จัดหาโอกาสให้นักเรียนได้ใช้พลังความสามารถ ในการสร้างสรรค์ของตนเองอย่าง เต็มที่มากขึ้น

กิจกรรมวงโยธวาทิตเป็นกิจกรรมของนักเรียน ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535 : 4 – 6) ปัจจุบันกิจกรรมวงโยธวาทิตได้จัดอยู่ในส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่กระทรวงศึกษากำหนด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนนั้นๆ ด้วย อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมวงโยธวาทิตนั้น ได้มีมานานแล้วทั้งๆ ที่ไม่ได้จัดอยู่ในแผนการศึกษาของชาติ ที่เป็นเช่นนี้เพราะได้มีการตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมนี้ กล่าวคือเป็นกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคม และชุมชน ดังที่ Tom C.Rhodes, Donald Bierschenk, Tim Lautzenheiser (1993 : 6) ได้กล่าวไว้ว่ากิจกรรมวงโยธวาทิตเป็นกิจกรรมที่เตรียมความพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคม เพราะว่ากิจกรรมนี้สามารถนำมาซึ่ง

- 1) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 2) การติดต่อสื่อสาร
- 3) การรู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจ
- 4) การรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง

ด้วยเหตุนี้เอง ปัจจุบันวงโยธวาทิตจึงมีบทบาทสำคัญมากในโรงเรียนมัธยมศึกษาเกือบทุกแห่งในประเทศไทย นอกจากกิจกรรมวงโยธวาทิตจะสามารถพัฒนาบทบาทตัวผู้เรียน ต่อสังคมและชุมชนของตนเองแล้ว กิจกรรมนี้ยังมีผลต่อการพัฒนาในด้านอื่นๆ อีกมาก (ธนาคาร แพทย์วงศ์ อ้างถึงในสวัสดิ์ เงินแย้ม, 2541:6) ได้กล่าวว่า การที่หน่วยงานต่างๆ ได้เห็นความสำคัญ และให้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนวงโยธวาทิตในสถานศึกษานั้น ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. เป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียนสู่ชุมชน
2. นักเรียนปัจจุบัน นักเรียนเก่า ได้รับความชื่นชมในความสำเร็จ
3. เป็นการฝึกอาชีพเบื้องต้น ที่จะนำไปสู่พื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคต
4. เป็นความฝึกความอดทน ความเสียสละ ความพร้อมเพรียงในการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ
5. สถาบันการศึกษาเกิดความภาคภูมิใจ ในผลงานที่ได้ฝึกฝน และพัฒนาความสามารถจนปรากฏผลแก่สายตาประชาชนทั่วไป
6. ทำให้ชุมชนรู้จักสถาบัน และได้รับการยอมรับด้านชื่อเสียงที่เกิดขึ้นแก่สถาบันนั้น
7. ผู้ปกครองนักเรียน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครองและครู เกิดความชื่นชมยินดีในบุตร หลานที่ได้แสดงออกในทางที่ดี และมีระเบียบวินัย
8. เป็นการรักษามาตรฐานทางดนตรีให้ทัดเทียมนานาชาติ

9. เป็นการเผยแพร่ความรู้ความสามารถของนักเรียน
10. สร้างบรรยากาศอันดีงามในสถานศึกษา ให้เกิดความตื่นเต้นเร้าใจ สนุกสนาน ภายในขอบเขตระเบียบวินัยของโรงเรียน
11. เป็นการสนองความต้องการ และความถนัดทางธรรมชาติของนักเรียน ที่มีความสนใจด้านวงโยธวาทิต เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต

การจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตในสถานศึกษานั้น สวัสดิ์ เงินแย้ม (2542:131) กล่าวว่าเป็นการวางแผนงานว่าจะต้องมีการเตรียมการอะไรก่อนหลัง เพื่อให้กิจกรรมวงโยธวาทิตที่จัดให้มีขึ้นเกิดระบบและการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพทั้งในการบริหาร และเกิดมาตรฐานที่สากลยอมรับโดยมีวิธีดำเนินการ คือ

- 1) บุคคล
- 2) งบประมาณ
- 3) อุปกรณ์ดนตรี
- 4) การฝึกซ้อม

จากสถิติกรรมการประกวดวงโยธวาทิตชิงถ้วยพระราชทาน (2540 :14) วงโยธวาทิตที่ผ่านการประกวดของกรมพลศึกษา ร่วมกับธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) และได้เดินทางไปทดสอบความสามารถในการประกวดดนตรีระดับโลก ที่ประเทศเนเธอร์แลนด์และประเทศแคนาดา โดยได้รับชัยชนะกลับมา ตลอดจนได้มีโอกาสเดินทางไปร่วมแสดงในงานมหกรรมดนตรีนานาชาติหลายครั้ง นับได้ว่าวงโยธวาทิตเยาวชนของประเทศไทย ได้สร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทยอย่างต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักดนตรีเยาวชนของประเทศไทย มีความรู้ความสามารถทัดเทียมนานาชาติ ซึ่งสามารถพัฒนาไปสู่การศึกษาต่อและประกอบอาชีพอิสระต่อไปอย่างแท้จริง

สำหรับวงโยธวาทิตที่ชนะเลิศการแข่งขัน การประกวดของกรมพลศึกษา ร่วมกับธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) นั้นถือได้ว่าเป็นวงโยธวาทิตที่มีการจัดการที่ดีซึ่งทำให้งิจกรรมวงโยธวาทิตประสบความสำเร็จ นำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน และประเทศไทย อีกทั้งการจัดการวงโยธวาทิตของโรงเรียนที่ชนะเลิศการแข่งขันยังสามารถเป็นแบบอย่างอันดีของโรงเรียนต่างๆ ในการจัดการวงโยธวาทิตของโรงเรียนต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จเช่นเดียวกับโรงเรียนที่เคยชนะเลิศการแข่งขันมาแล้ว

การจัดกิจกรรมวงโยธวาทิตในสถานศึกษาจำนวนมาก ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะขาดการจัดการที่ดี ที่จะทำให้การพัฒนากิจกรรมวงโยธวาทิตในแต่ละโรงเรียน พัฒนาไปได้ ด้วยดีและมีมาตรฐานเดียวกัน คล้ายกัน หรือใกล้เคียงกัน

จากความสำคัญของการจัดการวงโยธวาทิตในสถานศึกษา และปัญหาที่เกิดจากการจัดการนี้ ซึ่งเป็นงานของกิจกรรมนักเรียน เป็นภารกิจของการบริหารการศึกษา ผู้วิจัยมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมวงโยธวาทิตในโรงเรียน ในฐานะอาจารย์ผู้ควบคุมและฝึกซ้อมวงโยธวาทิต จึงมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะศึกษาถึงการบริหารกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการวงโยธวาทิตเฉพาะโรงเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศแห่งประเทศไทย เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการวงโยธวาทิตในโรงเรียน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการวงโยธวาทิตของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลชนะเลิศแห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ.2539-2542
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการวงโยธวาทิตของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลชนะเลิศแห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ.2539-2542

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิต เฉพาะโรงเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศแห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2539 – 2542 รวม 12 โรงเรียนดังนี้

ประเภท ก. ด้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

- 1.1. โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย จังหวัดราชบุรี
- 1.2. โรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา จังหวัดชลบุรี
- 1.3. โรงเรียนดาราสมุทร จังหวัดชลบุรี
- 1.4. โรงเรียนราชวินิต บางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ

ประเภท ข. ด้วยพระราชทานสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ

- 1.5. โรงเรียนสารวิทยา กรุงเทพฯ
- 1.6. โรงเรียนเทพดินทรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่
- 1.7. โรงเรียนราชวินิตมัธยม กรุงเทพฯ

- 1.8. โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จังหวัดสงขลา
- ประเภท ค. ด้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
- 1.9. โรงเรียนสงวนหญิง จังหวัดสุพรรณบุรี
- 1.10. โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก
- 1.11. โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์ คอนแวนต์ กรุงเทพฯ
- 1.12. โรงเรียนวัดโนนทัย พายัพ จังหวัดเชียงใหม่

2. การวิจัยมุ่งศึกษา การบริหารกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการวงโยธวาทิต โดยได้ศึกษาจากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านได้แก่ ภิญโญ สาร (2523) นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534) กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (2533) ร่วมกับประสบการณ์ทางด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการวงโยธวาทิตของผู้วิจัยในโรงเรียนที่ผ่านมา และประมวลสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

1. การวางแผน
2. งบประมาณ
3. การดำเนินงาน
4. การติดตามประเมินผล

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

วงโยธวาทิต หมายถึง การแสดงดนตรีในรูปแบบการแสดงภาคสนาม (Marching and Display) และการนั่งบรรเลง (Concert) ประกอบด้วยเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าลมไม้ เครื่องเป่าทองเหลือง เครื่องประกอบจังหวะ

การจัดการวงโยธวาทิต หมายถึง ภารกิจของบุคคลใด บุคคลหนึ่ง หรือหลายคน รวมตัวกันทำงานในรูปขององค์กร มีผู้บริหารองค์การและมีผู้ปฏิบัติ ในการทำงานให้ออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดการวงโยธวาทิตก็เช่นเดียวกัน จะต้องมีส่วนต่างๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้เกิดผลงานที่ปรากฏออกมาอย่างมีคุณภาพ

การวางแผน หมายถึง การวางแผนหรือโครงการสำหรับปฏิบัติการโดยกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดงาน วิธีการ ขึ้นไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงาน

งบประมาณ หมายถึง แผนการเงินที่ประมาณการค่าใช้จ่ายเงินในการดำเนินงานกิจกรรมวงโยธวาทิต

การดำเนินงาน หมายถึง แนวทางการดำเนินงานที่เป็นขั้นตอน ทำให้การปฏิบัติงานทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การติดตามประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานทุกระยะ เพื่อให้ทราบผลการปฏิบัติ เพื่อเปรียบเทียบกับที่ได้กับเป้าหมายที่ตั้งไว้

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการ หรือครูใหญ่ในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันวงโยธวาทิตชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2539 – 2542

ผู้ควบคุมวงโยธวาทิต หมายถึง ครู อาจารย์ ผู้ปฏิบัติการสอน ผูกซ้อม ควบคุมวงโยธวาทิตในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศแห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2539 – 2542

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้สถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยจะชี้ให้เห็นปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านการจัดการวงโยธวาทิตในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1.1. ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการ หรือครูใหญ่ หรือผู้บริหารที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันวงโยธวาทิตชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2539 – 2542

1.2. ครู – อาจารย์ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติการสอน ผูกซ้อม ควบคุมวงโยธวาทิตในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันวงโยธวาทิตชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2539 – 2542

1.3. นักเรียนวงโยธวาทิตในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันวงโยธวาทิตชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2539 – 2542

- ในการวิจัยครั้งนี้ให้ประชากรคือผู้บริหารและครู - อาจารย์ที่เกี่ยวข้องของทุกคน
- สำหรับนักเรียนวงโยธวาทิตใช้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 5 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น

- 2.1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่ผู้วิจัยใช้ศึกษาการจัดการวงโยธวาทิต สำหรับผู้บริหาร
- 2.2 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยใช้ศึกษาการจัดการวงโยธวาทิต สำหรับผู้ควบคุมวงโยธวาทิต
- 2.3 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยใช้ศึกษาการจัดการกิจกรรมวงโยธวาทิต สำหรับนักเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ขอนัดทำการสัมภาษณ์ประชากรด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมาวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู - อาจารย์มาวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียนมาวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบความเรียง

5. สถิติที่ใช้

แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย